

## **U Z N E S E N I E**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku, sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 7. októbra 2010 v Bratislave v trestnej veci obvineného **Ing. Š. A.**, pre trestné činy podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5 To 39/07 zo dňa 15. októbra 2009, takto

### **r o z h o d o l :**

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. Š. A. **s a o d m i e t a.**

### **O d ô v o d n e n i e**

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 2 T 37/2004 zo dňa 27. augusta 2007, bol obvinený uznaný vinným v bode 1/ rozsudku z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. a v bode 2/ z pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe v bode 1/ rozsudku, že :

- dňa 2. januára 1996 v P. vystavil faktúru č. 21/95 pre obchodnú spoločnosť H., na brúsku VC 63/4000, v celkovej sume 5 003 025 Sk, vrátane DPH, na základe jej objednávky obchodnou spoločnosťou H., zo dňa 21. novembra 1995, pričom vo faktúre ako dodávateľa uviedol obchodné združenie A., pri jednaní vystupoval ako účastník tohto združenia i napriek tomu, že ním už nebol a po získaní sumy 5 003 025 Sk od obchodnej spoločnosti H. doteraz nedodal objednanú brúsku, ani nevykonal žiadne úkony smerujúce k vybaveniu objednávky a ani po zrušení objednávky peniaze nevrátil, čím spôsobil obchodnej spoločnosti H., škodu vo výške najmenej 5 003 025 Sk,

- v bode 2/, že dňa 29. novembra 1996 v P. uzavrel zmluvu o poskytnutí finančnej pôžičky s L. B., v ktorej sa zaviazal poskytnuté finančné prostriedky v sume 1 603 000 Sk vrátiť jednorázovo v termíne do 31. decembra 1996, pričom v zmluve uviedol, že na zabezpečenie pôžičky je zriadené záložné právo na motorové vozidlá Ford Transit 100 Ebbeas, evident. č. X., číslo motora X. a Mazda 626 – 1, 8i SDN – E, evident. č. X., číslo motora X. a na hospodárske budovy farmy V., aj keď k jeho zriadeniu nedošlo, požičané peňažné prostriedky v dohodnutom termíne nevrátil, následne tento záväzok uznal dňa 5. mája 1997 v P., kedy podpísal novú zmluvu o poskytnutí finančnej pôžičky s L. B., v ktorej sa opäť zaviazal peňažné prostriedky v sume 1 603 000 Sk vrátiť, zároveň si požičal ešte 800 000 Sk, teda zmluvne sa zaviazal vrátiť sumu celkom vo výške 2 403 000 Sk jednorázovo do 31. júla 1997 alebo do rovnakého termínu na L. B. previesť nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností v katastrálnom území V., parcela č. X. o výmere 628 m<sup>2</sup>, parcela č. X. o výmere 464 m<sup>2</sup>, súpisné č. X., pričom peňažné prostriedky nevrátil, uvedenú nehnuteľnosť dňa 13. mája 1997 odpredal v zmysle kúpno-predajnej zmluvy firme E., so sídlom v N., čím takýmto konaním bola L. B. spôsobená škoda vo výške 2 403 000 Sk,

- dňa 16. mája 1997 v P. uzavrel s obchodnou spoločnosťou M., pobočka P., zmluvu o pôžičke č. X. na sumu 150 000 Sk na zabezpečenie, ktorej sa zaviazal zriadiť záložné právo na vozidlo Mazda 121, 1, 3i Sedan, ŠPZ X. a pri jednaní vystupoval ako jeho majiteľ i napriek tomu, že toto vozidlo dňa 26. marca 1997 založil a predal obchodnej spoločnosti I., pobočka P., avšak so súhlasom tejto obchodnej spoločnosti vozidlo naďalej používal, čo obchodnej spoločnosti M., zatajil, a týmto jej spôsobil škodu vo výške najmenej 150 000 Sk,

- dňa 27. mája 1997 v P. uzavrel opäť s obchodnou spoločnosťou M., ul. K., pobočka P., zmluvu o pôžičke č. X. na sumu 170 000 Sk, na zabezpečenie ktorej zriadil záložné právo na vozidlo FORD TRANSIT, ŠPZ X. a pri jednaní vystupoval ako jeho majiteľ i napriek tomu, že toto vozidlo dňa 30. septembra 1996 predal obchodnej spoločnosti G., avšak so súhlasom tejto obchodnej spoločnosti vozidlo ďalej používal, čo obchodnej spoločnosti M. zatajil a týmto jej spôsobil škodu vo výške najmenej 170 000 Sk.

Za spáchanú trestnú činnosť súd obvinenému uložil podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd Ing. Š. A. pre výkon trestu zaradil do I. (prvej) nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému L. B., nar. X., trvale bytom P., škodu vo výške 2 403 000 Sk.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený.

Krajský súd v Prešove podľa § 256 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom vyhlásenia 15. októbra 2009.

Obvinený prostredníctvom obhajcu podal dňa 12. marca 2010 dovolanie z dôvodov porušenia práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) a nesprávneho právneho posúdenia skutku alebo nesprávneho právneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený uviedol, že krajský súd postupoval nesprávne, keď opatrením zo dňa 14. septembra 2009, sp. zn. 5 To 39/07 zrušil opatrenie o ustanovení obhajcu JUDr. J. M. Na verejnom zasadnutí potom prejednal odvolanie obvineného bez tohto, aby obvinený mal ustanoveného alebo zvoleného obhajcu pre skutok, ktorý je uvedený pod prvou odrážkou skutku 2/ rozsudku, vo vzťahu k poškodenému L. B. Vytýkal krajskému súdu, že v odôvodnení opatrenia o zrušení obhajcu uviedol, že postupoval podľa analógie vo vzťahu k ustanoveniu § 39 ods. 2 Tr. por., čo je nelogické a poukázal na to, že analógia v procesnom poriadku je neprípustná. K porušeniu práva na obhajobu došlo preto, že zvolený obhajca obhajobu vo vzťahu k čiastkovému skutku (poškodený B.) neprevzal, verejné zasadnutie sa konalo v neprítomnosti ustanoveného obhajcu, čím obvinený stratil možnosť namietat' nesprávnosť záverov súdu prvého stupňa pri hodnotení dôkazov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený uviedol, že súdy založili výrok o vine na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. V prípade skutku pod bodom 1/, podľa názoru obvineného nebolo preukázané naplnenie subjektívnej stránky

trestného činu. V ďalšej časti dovolania obvinený poukazuje na dôvody, ktoré uviedol v odvolaní, rozoberá ako ich vyhodnotil krajský súd a vyslovuje názor, že krajský súd dôkazy vyhodnotil nesprávne. Podrobne poukazuje na dôvody uvedené v rozhodnutí krajského súdu a vyslovuje svoj názor ako mali byť dôkazy vyhodnotené. Vyslovuje názor, že súdy nesprávne vyhodnotili jeho obranné tvrdenia. Podľa obvineného v prípade skutku pod bodom 1/ nevznikla žiadna škoda a preto nevznikol predpokladaný následok ako súčasť objektívnej stránky trestného činu. Vo vzťahu k čiastkovým skutkom pod bodom 2/ rozsudku (vo vzťahu k poškodenému M.) obvinený v dovolaní uviedol, že tieto skutky nie sú trestným činom, lebo neboli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu a to jeho subjektívna stránka. Poukazuje na vykonané dôkazy a vyslovuje názor ako mali byť správne vyhodnotené, absentuje podľa tvrdení obvineného príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a jeho konaním, teda medzi konaním a následkom. Vytýka krajskému súdu, že v prípade skutku pod bodom 1/ nerešpektoval zásady materiálneho chápania trestného činu podľa Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006. Keď súd dospel k záveru, že obvinený spáchal trestný čin, vzhľadom na všetky okolnosti súvisiace so skutkom mal jeho konanie kvalifikovať len podľa základnej skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa ustanovenia § 250 ods. 1 Tr. zák. V závere dovolania vyslovil názor, že vzhľadom na zánik právnickej osoby poškodenej spoločnosti H., zanikla povinnosť odsúdeného plniť poškodenému a vznikla zo zákona povinnosť obvineného plniť banke poškodeného a táto skutočnosť mala byť dôvodom na jeho oslobodenie spod obžaloby podľa ustanovenia § 226 písm. e/ Tr. por. Podľa tvrdení obvineného súdy nesprávne posúdili jeho právne úkony k poškodeným a tým došlo k porušeniu iných hmotnoprávných ustanovení.

Obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v hmotnoprávných ustanoveniach § 3 ods. 1, ods. 4, § 65, § 88, § 250 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a procesnoprávných ustanovení § 2 ods. 1, ods. 3, ods. 4, ods. 5, ods. 6, § 33, § 36 a nasl. § 220 ods. 3, § 263 ods. 3 Tr. por. č. 141/1961 Zb. a aby zrušil napadnuté rozhodnutie a aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a aby prvostupňovému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 376 Tr. por. predseda senátu súdu prvého stupňa doručil rovnopis dovolania ostatným stranám. Okresný prokurátor vo vyjadrení uviedol, že rozhodnutia súdov oboch stupňov sú zákonné a navrhol dovolanie obvineného odmietnuť. Poškodený M. vo vyjadrení napísal, že si myslí, že obvinenému bol uložený mierny trest.

Najvyšší súd pred vydaním rozhodnutia skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Tr. por.). Bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Podľa § 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por. dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania.

Po preskúmaní spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť, lebo nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V súlade s § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

V súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné zdôrazniť tú skutočnosť, že zákon pre jeho uplatnenie predpokladá nie každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho porušenie zásadné.

Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného preto, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Obvinený namieta porušenie jeho práv tým, že krajský súd zrušil opatrenie okresného súdu o ustanovení obhajcu a tým došlo k situácii, že na verejnom zasadnutí, na ktorom sa rozhodovalo o jeho odvolaní v čiastkovom skutku pod bodom 2/ (poškodený B.) nemal obhajcu, lebo nepoveril zvoleného obhajcu obhajobou pre tento skutok. Rozhodnutie

krajského súdu o zrušení opatrenia, ktorým bol ustanovený obhajca, považuje za nezákonné, lebo trestné právo procesné analógiu nepripúšťa.

V konaní pred Okresným súdom Poprad došlo k spojeniu vecí obvineného (sp. zn. 2T 37/04, 3T 205/98) uznesením vyhláseným na hlavnom pojednávaní dňa 21. júna 2005.

Na ďalších nasledujúcich pojednávaniach na prvostupňovom súde obvineného zastupovali dvaja obhajcovia. Ustanovená obhajkyňa JUDr. M. a zvolený obhajca JUDr. S. až dovtedy, kým Krajský súd v Prešove nezrušil ustanovenie obhajcu (JUDr. M.). Plnomocenstvo pre zvoleného obhajcu (JUDr. S.) zo dňa 29. júla 1998, je podpísané obvineným tak, že aby ho obhajoval v trestnej veci pre trestný čin podľa § 250 Tr. zák. vedenej na Okresnom úrade vyšetrovania Policajného zboru Poprad a v ďalšej časti plnomocenstva je uvedené, aby obvineného obhajoval, resp. vo všetkých právnych veciach zastupoval.

Obžaloby boli podané za účinnosti Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005. Konanie pred súdmi začalo 1. októbra 1998 a rozsudok súdu prvého stupňa bol vyhlásený 27. augusta 2007. Konalo sa podľa Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 a aj podľa zák. č. 301/2005 Z. z.

Podľa zák. č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom, ak dôjde k spojeniu vecí na spoločné prejednanie a rozhodnutie a obvinenému sa v každej z týchto vecí ustanovil obhajca, predseda senátu a v prípravnom konaní sudca zruší ustanovenie tých obhajcov, ktorí boli ustanovení neskôr. Ak došlo k ustanoveniu obhajcov, súčasne zruší ustanovenie tých obhajcov, ktorí boli ustanovení v konaní o menej závažnom trestnom čine. V tomto ustanovení je upravený záujem hospodárnosti konania v prípade ustanovených obhajcov.

V zákone č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku je v § 41 stanovená povinnosť sudcu zrušiť ustanoveného obhajcu, ak dôjde k spojeniu vecí na spoločné konanie a rozhodnutie a v jednej z nich je obhajca zvolený a v inej ustanovený.

Ak dôjde k spojeniu vecí na spoločné konanie, ak v jednej z nich je obhajca zvolený a v inej obhajca ustanovený, prednosť má zvolený obhajca a ustanoveného obhajcu treba zrušiť.

K námietke obvineného k neprípustnosti analógie v trestnom práve je potrebné uviesť, že aplikácia podľa analógie je neprípustná vo oblasti nášho Trestného práva, pokiaľ ide o posúdenie trestnosti činu a stanovenie trestu. Aplikácia podľa analógie je prípustná v jednotlivých odvetviach procesného práva, vrátane trestného konania.

Zo spisového materiálu najvyšší súd zistil, že opatrenie o zrušení ustanoveného obhajcu (JUDr. J. M.) bolo JUDr. J. S. doručené 21. septembra 2010. Krajský súd rozhodoval na verejnom zasadnutí o odvolaní obvineného 15. októbra 2009.

Z horekonštatovaného je potrebné vyvodiť záver, že právo na obhajobu u obvineného nebolo porušené zásadným spôsobom. Počas celého konania po spojení vecí na spoločné konanie boli na súde prvého stupňa prítomní obidvaja obhajcovia (zvolený obhajca, ustanovený obhajca). Obidvaja boli oboznámení s jednotlivými dôkazmi, ktoré boli na hlavných pojednávaniach vykonané. Potom ako došlo k zrušeniu ustanoveného obhajcu, zvolený obhajca po doručení rozhodnutia (opatrenia) o zrušení ustanoveného obhajcu, mal dostatok času na prípravu obhajoby na verejné zasadnutie (od 21. septembra 2010, kedy opatrenie prevzal do 15. októbra 2009, kedy bolo vykonané verejné zasadnutie).

Obhajca musí rešpektovať rozhodnutie súdu, či je v súlade s jeho právnym názorom na určitú vec alebo nie je. Ak mu bolo doručené rozhodnutie o zrušení ustanoveného obhajcu, mal dostatok času na naštudovanie spisu a prípravu obhajoby v predmetnej veci. Z uvedeného vyplýva, že obvinený mal v konaní na verejnom zasadnutí zabezpečené právo na obhajobu tak, ako to vyplýva z Trestného poriadku jeho základných zásad a jednotlivých ustanovení Trestného poriadku. Nebolo v konaní porušené jeho právo na obhajobu zásadným spôsobom. Preto nie je daný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

K dôvodom dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že najvyšší súd v konaní nemôže prehodnocovať skutkové zistenia vo veci konajúcich súdov a vyhodnocovať vykonané dôkazy z pohľadu toho, či ich súd správne vyhodnotil. Môže tak urobiť len v tom prípade, keby za ustáleného

skutkového stavu malo byť konanie obvineného inak kvalifikované podľa iného ustanovenia Trestného zákona, alebo kvalifikované tak, že obvinený nespáchal trestnú činnosť, jeho konanie nenapĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu tak, ako to ustálili sudy v doterajších konaniach.

Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou právneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, t. j. trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Predmetom právneho posúdenia je skutkový stav tak, ako ho zistil súd a nie ako sa jeho zistenia domáha dovolateľ. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený k náprave závažných väd právoplatných rozhodnutí, a nie je určené na to, aby skutkové zistenia súdov prvého a druhého stupňa boli preskúmané ešte treťou inšinciou. V predmetnej trestnej veci obvinený namieta spôsob vyhodnotenia dôkazov, dôsledkom, ktorého je nesprávna aplikácia ustanovení Trestného zákona. Dovolací súd skúma, či súdmi nižších stupňov zistený skutkový stav veci bol správne právne kvalifikovaný, teda či skutok napĺňa znaky skutkovej podstaty daného trestného činu a či prípadne nedošlo k porušeniu iných ustanovení hmotnoprávneho charakteru. V posudzovanej veci dovolacie námietky obvineného majú jeden zásadný znak – tvrdia, že sudy nedostatočne, neobjektívne a nesprávne zistili skutkový stav, že obvinený svojím konaním nenaplnil subjektívnu a objektívnu stránku trestných činov.

Najvyšší súd v konaní nezistil, že by rozhodnutie súdov nižších stupňov boli založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia tak, ako to tvrdí obvinený v dovolaní.

Koncepcia dovolania v trestnom práve, osobitne úprava dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., veta za bodkočiarkou „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“, vylučuje možnosť uplatnenia námietok proti skutkovým zisteniam. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu nemôže najvyšší súd preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov.

Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti najvyšší súd konštatuje, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. v posudzovanej veci nie sú naplnené a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného Ing. Š. A. na neverejnom zasadnutí odmietol.

**P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.**

**V Bratislave 7. októbra 2010**

**JUDr. Š. M i c h á l i k, v. r.  
predseda senátu**

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová